

Mladá fronta DNES, 18.4.2009, Nádorům kůže se dá bránit
LENKA PETRÁŠOVÁ

Lidí s rakovinou kůže během 30 let čtyřikrát přibylo. Jde o nejčastější druh rakoviny v Česku

Praha - Diváci Ordinace v růžové zahradě to drama právě prožívají s lékařkou Magdou Tárovou. Její pacient má melanom, tedy druh nádoru pocházející z pigmentových znamének. Jeho šance na přežití? Pouhých pět procent.

Seriál nelže. Nádory kůže patří mezi nejagresivnější. „Více než pět let od odhalení nádoru, což se obecně považuje za vyléčení pacienta, přežívá v průměru asi 21 procent lidí,“ říká kožní lékař Petr Arenberger.

A jak ukazují nejnovější data Ústavu zdravotnických informací a statistiky, kožní nádory jsou vůbec nejčastějším druhem zhoubného nádoru v Česku. Léčí se s nimi každý čtvrtý pacient s diagnózou rakovina. Podle lékařů počet nemocných ještě poroste. „Za posledních třicet let stoupl počet případů u nás čtyřikrát,“ uvádí kožní lékařka Jana Hercogová. Podle lékařů totiž prožíváme to, co zažila západní Evropa v šedesátých letech. S rozvojem cestování k jižním mořím při vylepšené ekonomické situaci se víc vystavujeme slunci. A to je hlavní příčinou vzniku kožních nádorů.

„Zároveň je to největší výhoda těchto druhů nádoru – když víme, kde je nepřítel, dokážeme se mu snáz vyhnout,“ říká Arenberger, který i se svou ženou – také kožní lékařkou – a s dětmi i na dovolené u moře používají takzvané plážové oblečky, které odrážejí sluneční záření podobně jako opalovací krémy.

Naše kůže má totiž paměť a všechna opálení a spálení si sčítá.

I proto se čeští kožní lékaři chystají 11. května, v Evropský den melanomu, otevřít své ordinace speciálně pro pacienty, kteří si budou chtít nechat zkontrolovat znaménka. „To by měl udělat jednou ročně každý,“ uvádí Jan Hercogová.

Vyšetřením by měli projít hlavně muži nad padesát let, u nichž je riziko vzniku nádoru nejvyšší.

Přibývá i nádorů ledvin. Zatímco nádoru kůže si člověk může sám všimnout a přijít k lékaři včas, u nádorů ledvin je to přesně obráceně: nijak nebolí, a když se ohlásí, bývá už často pozdě.

Jen 40 procent případů nádorů ledvin odhalí lékaři v prvním stadiu, kdy je největší šance na vyléčení. A to ještě vesměs náhodou – když pacient přijde na vyšetření či operaci s něčím jiným.

Nových nemocných bylo sice v roce 2006 (poslední dostupné údaje) jen několik desítek, jenže přibývají velmi rychlým tempem. Je jich víc, než je evropský průměr, a lékaři navíc doposud nevědí, co tyto nádory způsobuje. Například u rakoviny plic, za kterou mohou hlavně cigarety, lékaři nádor objeví až u 85 procent lidí pozdě. U rakoviny žaludku objeví nádor v pokročilém stavu až u 70 procent lidí.

Proč se rakovina vrací?

Čeští vědci tento týden zveřejnili, že zjistili, proč se i u úspěšně vyléčených lidí s nádorem tak často objeví po čase jiný nádor tam, kde by ho nikdo nečekal.

„Nádor od začátku vypouští nádorové buňky do těla, a i když pacient nemá metastázy, tak mu v těle kolují v krvi. Pak stačí, aby cestou kdekoliv, v jakémkoliv orgánu, potkaly zmutovanou buňku a nádorové bujení se spustí znovu,“ vysvětluje patologka Petra Kašparová, která se výzkumu **Ústavu molekulární genetiky Akademie věd** zúčastnila.

Do budoucna to znamená, že lékaři se už nebudou zaměřovat jen na léčbu konkrétního nádoru.

„To je také důvod, proč tento objev není depresivní zprávou. Už víme, že nemá smysl jen lokální léčba nádoru, ale je nutné léčit celého člověka od samého počátku,“ dodává.

* Data o rakovině Statistika nádorů v Česku*

v roce 2006 kvůli rakovině zemřelo 27 895 lidí, více mužů než žen. Onemocnělo dvakrát více lidí: celkem 71 913

poprvé od roku 1990 klesl počet nově zjištěných nádorů u mužů – ale pouze o jedno procento ve srovnání s předchozím rokem

téměř tři čtvrtiny nádorů zjistí lékaři u lidí nad šedesát let. Rakovinou však onemocní i děti do čtrnácti let: celkem jich bylo 176 a ve stejném roce jich 44 zemřelo

Na co nejčastěji umíráme muži nejčastěji umírají na rakovinu plic (celkem 26 procent ze zemřelých na nádory). Na druhém místě je rakovina střev a konečníku a na třetím nádory prostaty

ženy nejčastěji umírají na rakovinu prsu (15 procent ze všech zemřelých na nádory), následuje rakovina plic a rakovina tlustého střeva a konečníku

*Nejnovější zveřejněná čísla Ústavu zdravotnických informací mapují rok 2006

URL| <http://archiv.newton.cz/mf/2009/04/18/bb0e1787a002d6c66a8d6a3e8f4f9f5a.asp>